FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F.G. JACOBS

fremsat den 16. november 2000 [1]

1. Denne anmodning om præjudiciel afgørelse vedrører et rådsdirektiv, hvorved der pålægges en endelig antidumpingtold på importen af kuglelejer med oprindelse i Japan, og hvis væsentligste bestemmelser blev annulleret af Retten i Første Instans med en generel begrundelse, men udelukkende for så vidt som den pågældende told ved forordningen blev pålagt de to producenter, som havde anlagt sag inden for den søgsmålsfrist, der er fastsat i EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230 EF). I hvilket omfang er en fællesskabsimportør af kuglelejer fremstillet af dens japanske moderselskab, hvis varer også rammes af antidumpingtold, men som ikke har været omfattet af eller har anlagt et annullationssøgsmål, berettiget til for en national domstol at påberåbe sig den afsagte annullationsdom med henblik på at opnå en godtgørelse eller tilbagebetaling af den betalte antidumpingtold? Dette er substansen i den sag, som er indbragt af Finanzgericht Düsseldorf.

Antidumpingproceduren

2. Ved Rådets forordning (EØF) nr. 1739/85 [2] blev der for første gang indført endelig antidumpingtold på importen af kuglelejer med største udvendige diameter på over 30 mm med oprindelse i Japan (herefter »kuglelejer«). Denne told omfattede alle kuglelejer af denne type med undtagelse af dem, som var fremstillet af fire virksomheder, som var anført med navns nævnelse. Varer fra ti andre producenter blev pålagt told med en individuelt sats. Jeg skal blot nævne fire af disse: en toldsats på 3,2% på kuglelejer fra NTN Toyo Bearing Co. Ltd (herefter »NTN«), på 5,5% fra Koyo Seiko Co. Ltd (herefter »Koyo Seiko«), på 16,7% fra Nippon Seiko KK (herefter »NSK«) og på 13,9% fra Nachi Fujikoshi Corporation (herefter »Nachi Fujikoshi«).

3. I maj 1989 meddelte Kommissionen, at der ville blive foretaget en fornyet under-

1 — Originalsprog: engelsk.

2 — Forordning af 24.6.1985 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse kuglelejer og koniske rullelejer med oprindelse i Japan (EFT L 167, s. 3).

søgelse af disse antidumpingforanstaltninger, som i henhold til artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2423/88 [3] (herefter »grundforordningen«), skulle ophæves i 1990. Tolden blev imidlertid opretholdt under den fornyede undersøgelse i overensstemmelse med grundforordningens artikel 15, stk. 4.

4. Den fornyede undersøgelse blev afsluttet den 28. september 1992 i forbindelse med vedtagelsen af forordning nr. 2849/92 [4] (herefter »den anfægtede forordning«) dvs. tre et halvt år efter, at den blev iværksat og mere end to år efter den for forordning nr. 1739/85 fastsatte ophørsdato. I forordningens begrundelse (21., 22. og 23. betragtning) fandt Rådet, at dumpingmargenerne var opretholdt, og rejste spørgsmålet, om fællesskabsindustrien var i en sådan tilstand, at ophøret af foranstaltningerne ville føre til, at der på ny ville blive forvoldt skade, idet den nåede til den endelige konklusion, at dette var tilfældet (26.-29. betragtning). Idet Rådet fandt, at Fællesskabet klart havde interesse i at opretholde en beskyttelse af kuglelejeindustrien (40.-44. betragtning), besluttede den på grundlag af en sammenligning af prisniveauet (45.-52. betragtning) at ændre den eksisterende endelige told. Antidumpingtoldsatsen blev som udgangspunkt fastsat til 13,7%, men blev nedsat for kuglelejer fremstillet af fire producenter, som var anført med navns nævnelse (forordningens artikel 1, stk. 2), og syv andre producenter, som var anført med navns nævnelse, blev fritaget for told (artikel 1, stk. 3).

5. Således blev tolden fastsat til 11,6% for NTN (mod tidligere 3,2%), til 13,7% for Koyo Seiko (mod tidligere 5,5%), til 6,5% NSK (mod tidligere 16,7%), og til 7,7% for Nachi Fujikoshi (mod tidligere 13,9%) (artikel 1, stk. 2).

Den retslige prøvelse

Førsteinstansen

6. Selskaberne NTN og Koyo Seiko (de to japanske producenter, som var hårdest ramt af den ændrede told), anlagde to annullationssøgsmål til prøvelse af forordning nr. 2849/92. Sagerne blev anlagt inden for tomånedersfristen i henhold til traktatens artikel 173, stk. 3, som fandt anvendelse på det daværende tidspunkt. Disse søgsmål mod Rådet blev senere overgivet til Retten og registreret under sagsnummer T-163/94 og T-165/94. Under disse sager blev Rådet støttet af Kommissionen og af Federation of European Manufacturers' Associations, men hverken de andre japanske producenter eller de berørte europæiske importører anmodede om at intervenere i

3 — Rådets forordning (EØF) nr. 2423/88 af 11.7.1988 om beskyttelse mod dumpingimport eller subsidieret import fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EFT L 209, s. 1). Bestemmelsen erstattede artikel 15, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2176/84 af 23.7.1984 om beskyttelse mod dumpingimport eller subsidieret import fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EFT L 201, s. 2).

4 — Rådets forordning (EØF) nr. 2849/92 af 28.9.1992 om ændring af den ved forordning (EØF) nr. 1739/85 indførte endelige antidumpingtold på importen af kuglelejer med største udvendige diameter på over 30 mm med oprindelse i Japan (EFT L 286, s. 2).

sagen til støtte for NTN eller Koyo Seiko. NTN nedlagde for Retten påstand om »annullation af artikel 1 i forordning nr. 2849/92, for så vidt der herved pålægges sagsøgeren antidumpingtold«, og Koyo Seiko nedlagde påstand om »annullation af forordning nr. 2849/92, for så vidt denne berører sagsøgeren«.

7. Ved dom af 2. maj 1995 [5] fandt Retten, at det kun var fornødent at tage stilling til to af de anbringender, der var fremsat af sagsøgerne, og disse blev taget til følge.

8. Med det første af disse anbringender havde sagsøgerne gjort gældende, at Rådet ikke havde godtgjort, at der forelå en skade i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i grundforordningens artikel 4, stk. 1, idet skaden eller truslen om skade for fællesskabsindustrien ifølge denne bestemmelse skal tilskrives virkningerne af dumpingen og ingen anden omstændighed. I dommens præmis 69-116 foretog Retten en grundig gennemgang af 27.-38. betragtning til den anfægtede forordning. I nogle af betragtningerne blev der fundet fejl med hensyn til de faktiske omstændigheder, ufuldstændige konstateringer, og situationsbeskrivelserne eller konstateringer, som var for vage til, at de kunne danne grundlag for en afgørelse. Endvidere fandt Retten, at Rådet havde baseret en del af sin argumentation på, at der ikke ved vurderingen af, om der forelå en skade kunne tages hensyn til den dagældende lavkonjunktur på markedet. Heraf udledte Retten, at Rådet uden disse faktiske og retlige mangler ikke nødvendigvis ville være nået frem til, at der forelå en trussel om skade.

9. Med det andet af de anbringender, som blev behandlet, havde sagsøgerne gjort gældende, at der forelå en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 7, stk. 9, litra c), hvorefter en procedure »normalt« indstilles inden for en frist på et år efter dens iværksættelse, for så vidt som der ikke var givet nogen hensigtsmæssig begrundelse for, at denne frist ikke var blevet overholdt. Retten fastslog, at en procedure kun kan forlænges med et rimeligt tidsrum ud over fristen, og at Rådet ikke i tilstrækkelig grad havde begrundet, hvorfor det var nødvendigt at udstrække proceduren (dommens præmis 119-124).

10. Af disse to grunde annullerede Retten den anfægtede forordnings artikel 1, »for så vidt sagsøgerne herved rammes af en antidumpingtold«.

Appelsagen

11. Den 12. juli 1995 iværksatte Kommissionen appel (sag C-245/95 P) til prøvelse af dommen i de forenede sager T-163/94 og T-165/94, idet den gjorde gældende, at Retten havde foretaget en urigtig retsanvendelse dels for så vidt angår fortolkningen af begrebet skade i grundforordningen, dels for så vidt angår fortolkningen og

5 — Forenede sager T-163/94 og T-165/94, NTN Corporation and Koyo Seiko mod Rådet, Sml. II, s. 1381.

anvendelsen af forordningens artikel 7, stk. 9, litra a), idet Retten havde antaget, at undersøgelsens uforholdsmæssigt lange forløb nødvendigvis måtte føre til en annullation af forordningen.

12. I appelsagen havde NSK og otte af selskabets europæiske datterselskaber fremsat begæring om intervention til støtte for NTN's og Koyo Seiko's påstande. Disse begæringer blev taget til følge [6].

13. Ved Domstolens dom af 10. februar 1998 [7] fik Kommissionen ikke medhold i sin argumentation gående ud på, at kriterierne for vurderingen af spørgsmålet om skade, som er fastsat i grundforordningens artikel 4, ikke kan finde anvendelse i forbindelse med en fornyet undersøgelse af antidumpingforanstaltningerne, men udelukkende i den situation, hvor disse foranstaltninger indføres for første gang, og Domstolen forkastede følgelig Kommissionens første anbringende. Da det forhold, at Rådet, som lagt til grund af Retten, ikke havde godtgjort, at der forelå en skade eller en trussel om skade som forudsat i artikel 4, var tilstrækkeligt til, at der burde træffes bestemmelse om en annullation af den anfægtede forordnings artikel 1, tog Domstolen ikke stilling til det andet anbringende.

14. Selskabet NSK og dets datterselskaber havde i deres begæring om intervention anmodet Domstolen om ikke alene at give NTN og Koyo Seiko medhold, men også at erklære, at annullationen af artikel 1 også skule finde anvendelse i relation til NSK. Domstolen fastslog i dommens præmis 24, at påstanden skulle afvises i henhold til artikel 37, stk. 4, i EF-statutten for Domstolen, idet en begæring om intervention kun kan gå ud på at understøtte en af parternes påstande.

15. Den 3. juni 1998 udsendte Kommissionen en »Meddelelse om antidumpingforanstaltninger vedrørende importen af kuglelejer med den største udvendige diameter på over 30 mm med oprindelse i Japan« [8], hvori det bestemmes: »for så vidt angår den endelig told opkrævet efter, at den ovennævnte forordning trådte i kraft, kan importører anmode de nationale toldmyndigheder om godtgørelse hvad angår produkter fremstillet af« NTN og Koyo Seiko.

Proceduren i nærværende sag

16. Nachi Europe GmbH (herefter »Nachi Europe«) er et af Nachi Fujikoshi's europæiske datterselskaber. I november og december 1995 indførte selskabet kuglelejer med

6 — Kendelse af 14.2.1996, sag C-245/95 P, Kommissionen mod NTN Corporation m.fl., Sml. I, s. 559.

7 — Sag C-245/95 P, Kommissionen mod NTN og Koyo Seiko, Sml. I, s. 401.

8 — EFT C 168, s. 6.

oprindelse i Japan og betalte den fulde told på i alt 58 891,51 DEM, som blev opkrævet ved toldafgørelser af 17. november 1995 og 29. december 1995.

17. Ved skrivelse indgået til Hauptzollamt Krefeld (toldkontoret) den 19. november 1998 anmodede Nachi Europe om godtgørelse af antidumpingtolden, og gjorde i den forbindelse gældende, at opkrævningen var ugyldig som følge af dommen afsagt i de forenede sager T-163/94 og T-165/94 og i sag C-245/95 P.

18. Hauptzollamt afslog anmodningen om godtgørelse ved afgørelse af 11. januar 1999. Nachi Europe klagede over afgørelsen, men Hauptzollamt afviste også klagen med henvisning til, at toldkontoret ikke så sig i stand til at fastslå, at den anfægtede forordning var ugyldig.

19. Nachi Europe indbragte herefter sagen for Finanzgericht Düsseldorf, som fandt, at anmodningen om godtgørelse måtte imødekommes, såfremt den anfægtede forordnings artikel 1, nr. 2, var ugyldig. Denne ret fandt desuden, at Retten på den ene side kun havde annulleret artikel 1 i forhold til NTN og Koyo Seiko, men på den anden side havde baseret sin afgørelse på generelle betragtninger, og at det samme gjaldt for præmisserne i Domstolens dom.

20. På denne baggrund besluttede Finanzgericht at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er artikel 1, nr. 2, i forordning (EØF) nr. 2849/92 ugyldig?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende: Fra hvilket tidspunkt skal artikel 1, nr. 2, i forordning (EØF) nr. 2849/92 da anses for at være ugyldig til fordel for sagsøgeren?«

21. Der er indgivet skriftlige indlæg af Nachi Europe, Rådet og Kommissionen, og alle parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet.

Stillingtagen

22. Den nationale ret ønsker oplyst, om forordningens artikel 1, nr. 2, er ugyldig og i bekræftende fald, fra hvilket tidspunkt den skal anses for at være ugyldig til fordel for Nachi Europe.

23. Det følger af affattelsen af det andet spørgsmål og af det samlede indhold af forelæggelseskendelsen, at gyldighedsspørgsmålet ikke er stillet generelt, men at det snarere skal læses således, at det ønskes oplyst, om annullationen til fordel for NTN og Koyo Seiko påvirker gyldigheden af forordningen i forhold til Nachi Europe.

24. Diskussionen for Domstolen har således været centreret om dette mere specifikke spørgsmål samt om spørgsmålet om Nachi Europe, som ikke anlagde et direkte søgsmål inden for den herfor fastsatte frist, har fortabt retten til for en national domstol at påberåbe sig, at forordningen er ugyldig.

25. Før jeg behandler disse to spørgsmål finder jeg det nødvendigt at få afklaret en problemstilling, som har betydning for begge disse spørgsmål, nemlig under hvilke omstændigheder et direkte søgsmål, hvorunder der er nedlagt påstand om annullation af en forordning, kan indbringes for Retten.

Mulighederne for at anlægge sag til prøvelse af den anfægtede forordning

26. Medlemsstaterne og — med visse tilpasninger — fællesskabsinstitutionerne kan i henhold til artikel 230 EF anfægte gyldigheden af fællesskabsretsakter uden at skulle godtgøre, at de har en særlig søgsmålsinteresse. Derimod følger det af artikel 230, stk. 4, EF, at fysiske eller juridiske personer kun kan anlægge sag til prøvelse af beslutninger, som er rettet mod dem og mod beslutninger, som berører dem umiddelbart og individuelt. Disse sager skal anlægges inden to måneder efter, at retsakten, alt efter sin art, er offentliggjort eller meddelt sagsøgeren eller efter at sagsøgeren har fået kendskab til den.

27. Da forordninger er almengyldige, kan de som udgangspunkt ikke anfægtes af borgerne i henhold til de førnævnte bestemmelser. Imidlertid kan visse forordninger umiddelbart og individuelt berøre en fysisk eller juridisk person og i så fald anfægtes for Retten direkte af denne person i henhold til artikel 230 EF.

28. Antidumpingforordninger beskrives ofte — og med rette — som retsakter med en dobbelt karakter. Således udgør de almengyldige retsakter, idet de finder anvendelse på al import af en bestemt type varer, uanset hvilken importør der skal betale tolden. Imidlertid berører de umiddelbart og individuelt eksportører af disse varer — i hvert fald eksportører, som er anført med navns nævnelse — samt importører, som er forbundet til disse eksportører i henhold til en eksklusivaftale.

29. I nærværende sag er det åbenbart, at selskabet Nachi Fujikoshi selv kunne have

anlagt et direkte søgsmål for Retten med påstand om annullation af forordningen, for så vidt som selskabets varer var berørt heraf, på samme måde som det blev gjort af NTN og Koyo Seiko, som befandt sig i nøjagtig samme situation. Producenter eller eksportører af disse varer, som rammes af antidumpingtold, kan altid betragtes som umiddelbart og individuelt berørt, i hvert fald når det er dem selv, der er tale om i forordningen, eller når de har været inddraget i de forudgående undersøgelser [9].

30. Imidlertid er sagen ikke indbragt for den nationale ret af moderselskabet Nachi Fujikoshi, hvis varer blev pålagt antidumpingtold, men af selskabets datterselskab Nachi Europe, som indfører varerne og betaler tolden. Således er situationen mere nuanceret for så vidt angår importørerne, selv om reglerne ligger fast.

31. Annullationssøgsmål anlagt af importører kan realitetsbehandles i de tilfælde, hvor der i overensstemmelse med det i grundforordningens artikel 2, stk. 8, litra b), fastsatte er en forbindelse mellem importøren og eksportøren eller producenten af de varer, der rammes af antidumpingtold, og i de tilfælde, hvor importørens videresalgspriser har dannet grundlag for at godtgøre, at der foreligger dumping eller for beregningen af selve antidumpingtolden. Domstolen har desuden antaget sådanne sager til realitetsbehandling i de tilfælde, hvor det, som det var tilfældet i sagen Extramet Industrie mod Rådet [10], lykkedes importøren at godtgøre, at der forelå omstændigheder som i dommen i sagen Plaumann mod Kommissionen [11].

32. I nærværende sag fremgår det af sjette betragtning til den anfægtede forordning, at Kommissionen »indhentede og efterprøvede alle de oplysninger, den anså for nødvendige med henblik på gennemførelsen af undersøgelsen og aflagde kontrolbesøg hos... Nachi (Germany) GmbH...« Det fremgår endvidere af 17. betragtning, at »hvor der var tale om eksport til importører i Fællesskabet, som er forretningsmæssigt forbundne med de japanske producenter, beregnedes eksportpriserne på grundlag af videresalgspriserne til den første uafhængige køber i Fællesskabet...«

33. Ifølge sagsakterne fra den nationale ret var Nachi (Germany) GmbH den tidligere betegnelse for Nachi Europe, som er sagsøger i hovedsagen, og som er forbundet med virksomheden Nachi Fujikoshi. Der er således klart, at dette selskab har været omfattet af undersøgelserne, og at dens priser har dannet grundlag for at fastsætte dumpingmargenerne.

34. Under disse omstændigheder er der ingen tvivl om, at Nachi Europe kunne have anlagt et annullationssøgsmål for

9 — Jf. f.eks. dom af 21.2.1984, forenede sager 239/82 og 275/82, Allied Corporation m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1005, præmis 12.

10 — Dom af 16.5.1991, sag C-358/89, Sml. I, s. 2501, og nærmere bestemt punkt 23-29 i forslaget til afgørelse, samt i dommens præmis 13-17.

11 — Jf. dom af 15.7.1963, sag 25/62, Sml. 1954-1964, s. 411, org. ref.: Rec. s. 197.

Retten til prøvelse af den anfægtede forordnings gyldighed. Endvidere bemærkes, at fastsættelsen af søgsmålsfristen i en sådan sag ikke volder problemer, idet den anfægtede forordning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og således må antages at være meddelt Nachi Europe. Desuden kan dette selskab næppe have været ubekendt med sine rettigheder i så henseende, ikke alene fordi selskabets moderselskab har anlagt flere annullationssøgsmål til prøvelse af antidumpingforordninger, men også fordi moderselskabet i den første af disse sager [12] havde anlagt sag sammen med sine to europæiske filialer, herunder netop Nachi (Germany) GmbH, som tilsyneladende er Nachi Europe's tidligere betegnelse.

35. Med det i baghovedet vil jeg nu behandle det første af de to hovedspørgsmål, som er genstand for nærværende sag.

Virkningerne af annullationen i forhold til importen af kuglelejer fremstillet af Nachi Fujikoshi

36. I sag T-163/94 havde NTN nedlagt påstand om annullation af den anfægtede forordnings artikel 1, »for så vidt sagsøgerne herved rammes af en antidumpingtold«, og i sag T-165/94 havde Koyo Seiko nedlagt påstand om annullation af forordningen, »for så vidt denne berører sagsøgeren«. Retten annullerede forordningens artikel 1, »for så vidt sagsøgerne herved rammes af en antidumpingtold« [13].

37. Forordningens artikel 1 indfører for det første en endelig antidumpingtold, som i princippet pålægges alle kuglelejer af den pågældende type med oprindelse i Japan. Dette følger af en forordning, som er almengyldig. Desuden er annullationen baseret på overvejelser om, hvorvidt ræsonnementet var uhensigtmæssigt eller troværdigt og kan ikke henføres til en bestemt producent. Eftersom en dom om annullation af en fællesskabsretsakt anses for at have retskraft *erga omnes*, kan man med rette stille spørgsmålet, om annullationen i den nævnte sag ikke nødvendigvis må omfatte antidumpingtolden som helhed. Dette synes at være Nachi Europe's argumentation i nærværende sag.

38. Rådet og Kommissionen har for deres vedkommende henholdt sig til den præcise formulering i annullationsdommens konklusion og har påberåbt sig dommen i sagen Kommissionen mod AssiDomän Kraft Products m.fl. [14], hvori Domstolen fastslog, at annullationen af en beslutning over for visse adressater, som foretages på grundlag af et søgsmål anlagt af disse, ikke har nogen virkninger i forhold til de øvrige adressater for beslutningen, som ikke er parter i retssagen.

12 — Dom af 29.3.1979, sag 121/77, Nachi Fujikoshi m.fl. mod Rådet, Sml. s. 1363.

13 — Denne formulering er strengt taget ukorrekt, idet tolden ikke blev pålagt sagsøgerne, men importørerne af deres produkter, og det var således ikke dem, der skulle betale tolden, men derimod importørerne (selv om disse eventuelt var datterselskaber af sagsøgerne).

14 — Dom af 14.9.1999, sag C-310/97 P, Sml. I, s. 5363 (herefter »AssiDomän-sagen«), navnlig præmis 52, 53 og 54.

39. Jeg er i det væsentlige enig i dette synspunkt, selv om der er forskel på de faktiske omstændigheder i AssiDomän-sagen og de faktiske omstændigheder i nærværende sag.

40. I AssiDomän-sagen var spørgsmålet, om Kommissionen som følge af annullationen af en kommissionsbeslutning, hvorved visse deltagere i en påstået prisaftale blev pålagt bøder, med henblik på at opfylde annullationsdommen fuldt ud var forpligtet til at foretage en fornyet gennemgang af de bøder, som ved samme beslutning var blevet pålagt andre adressater, som ikke havde anlagt annullationssøgsmål. Imidlertid giver netop den omstændighed, at dette spørgsmål blev rejst og den løsning Domstolen endelig nåede frem til — hvorefter der ikke påhvilede Kommissionen nogen forpligtelse af den påståede art — kun mening, for så vidt som annullationen ikke kan få virkninger for disse andre adressater.

41. En delvis annullation af denne art — som kun er til fordel de adressater eller parter, som er umiddelbart og individuelt berørt, eftersom de har anlagt et annullationssøgsmål til prøvelse af retsakten — kan kun komme på tale for de retsakter, som reelt udgør beslutninger eller en flerhed af beslutninger. Når den anfægtede retsakt er en »egentlig« forordning, har enhver — selv delvis — annullation virkning *erga omnes*. Imidlertid hører en antidumpingforordning — i forhold til eksportører og importører, som er forbundne med dem — under den første kategori af retsakter, hvorfor virkningerne af en delvis annullation kan begrænses til enkelte parter.

42. Efter min opfattelse er det åbenbart, at en dom, som annullerer den anfægtede forordning, for så vidt som den påvirker NTN og Koyo Seiko, ikke påvirker den told, der pålægges andre af de berørte kuglelejer.

43. For det første henvises der udtrykkeligt i den første del af domskonklusionen til den told, der blev pålagt »sagsøgerne«. Det er korrekt, som det påpeges af Domstolen i AssiDomän-sagen [15], at den absolutte retskraft, som en dom om annullation fra en af Fællesskabets retsinstanser har, knytter sig til såvel dommens konklusion som de præmisser, der belyser den nærmere begrundelse for domskonklusionen. Imidlertid er det ikke muligt at udstrække den bevidste begrænsning af domskonklusionen med henvisning til, at ræsonnementet i dommen kunne have dannet grundlag for en mere vidtgående konklusion. Endvidere »[kan] en præmis i en dom om annullation... ikke have retskraft for personer, der ikke var part i sagen, og over for hvem dommen derfor ikke kan have afgjort noget som helst« [16].

44. Annullationsdommens konklusion er ikke alene udtrykkeligt begrænset, den kunne ikke tillægges en større rækkevidde.

15 — Præmis 54 og 55.

16 — AssiDomän-dommen, præmis 55.

Som Domstolen anførte i AssiDomän-dommen [17], idet den henviste til fast retspraksis: »Eftersom Fællesskabets retsinstanser... ikke kan træffe afgørelse ultra petita... kan en annullation ikke gå ud over sagsøgerens påstande.« Da NTN og Koyo Seiko kun har nedlagt påstand om annullation af forordningen, for så vidt som de var berørt heraf, var Retten ikke beføjet til at annullere den i andre henseender.

45. NTN og Koyo Seiko nedlagde ikke alene påstand om en begrænset annullation, de kunne heller ikke have nedlagt påstand om en mere generel annullation. I andre parallelle antidumpingsager vedrørende kuglelejer, hvis største udvendige diameter ikke overstiger 30 mm, har Rådet udstedt en forordning i 1984 [18], hvorved der blev indført særlig told af denne type varer fremstillet af navnlig NTN, Koyo Seiko, NSK og Nachi Fujikoshi. Alle fire selskaber har anlagt direkte søgsmål til prøvelse af forordningen, hvori de alle har nedlagt påstand om, at den annulleres i sin helhed [19]. I hver af disse sager har Rådet nedlagt påstand om, at de kun kunne antages til realitetsbehandling, for så vidt som de vedrørte sagsøgerens særlige varer, og Domstolen har i hver enkelt sag tilsluttet sig denne opfattelse i enslydende vendinger.

46. F.eks. har Domstolen for så vidt angår Nachi Fujikoshi udtalt:

»Det må... fremhæves, at den anfægtede forordning ikke indeholder generelle regler for én bestemt gruppe af uidentificerede erhvervsdrivende, men hjemler opkrævning af forskellig antidumpingtold dels hos de fabrikanter eller eksportører af minikuglelejer i Japan og Singapore, som er angivet med navns nævnelse, dels hos visse andre selskaber, der udøver samme virksomhed i samme lande, men som ikke er nævnt i forordningen. Det må derfor antages, at NSK er individuelt berørt af den anfægtede forordning, men alene af de bestemmelser, som pålægger selskabet en antidumpingtold og angiver dens størrelse, og ikke af de bestemmelser, som pålægger andre selskaber antidumpingtold.

Følgelig må der gives Rådet medhold i dets formalitetsindsigelse, hvorefter Rådet vil være at frifinde for sagsøgerens principale påstand om annullation af forordning nr. 2089/84 i sin helhed. Den subsidiære påstand om annullation af de bestemmelser i den anfægtede forordning, som udelukkende vedrører Nachi, kan derimod fremmes til realitetsbehandling« [20].

47. Det er korrekt, at forordningen, i de allerførste antidumpingsager, som Domsto-

17 — Præmis 52.

18 — Rådets forordning (EØF) nr. 2089/84 af 19.7.1984 om indførelse af en endelig antidumpingtold på visse kuglelejer med oprindelse i Japan og Singapore (EFT L 193, s. 1).

19 — Domme af 7.5.1987, sag 240/84, Toyo m.fl. mod Rådet, Sml. s. 1809, sag 255/84, Nachi Fujikoshi mod Rådet, Sml. s. 1861, sag 256/84, Koyo Seiko mod Rådet, Sml. s. 1899, og sag 258/84, Nippon Seiko mod Rådet, Sml. s. 1923.

20 — Præmis 7 og 8 i dommen i sagen Nachi Fujikoshi mod Rådet.

len skulle behandle [21], var blevet annulleret i sin helhed. Imidlertid fandt Domstolen, at alle de producenter, som var berørt af forordningen, var parter i sagen [22]. Det lader ikke til, at Domstolen nogensinde har annulleret en sådan forordning over for forbundne producenter eller importører, som ikke var parter i sagen.

48. Det var således efter min opfattelse med føje, at Retten i denne sag ikke annullerede den anfægtede forordning på anden måde end i forhold til NTN og Koyo Seiko, idet den var afskåret herfra.

49. Jeg bør måske alligevel knytte et par bemærkninger til en omstændighed, som lader til at bekræfte synspunktet om, at annullationen skal tillægges en bredere rækkevidde, hvilket kommer til udtryk ved den tilgang Domstolen valgte, da den gav NSK og dens europæiske datterselskaber tilladelse til at intervenere til støtte for NTN og Koyo Seiko i appelsagen [23].

50. Domstolen bemærkede, at selskabet NSK selvstændigt kunne have anlagt sag til prøvelse af den omtvistede forordning, idet selskabet var umiddelbart og individuelt berørt af de bestemmelser i forordningen, hvorved selskabet blev pålagt en told, men ikke af de andre bestemmelser, og at selskabets rettigheder som intervenient skulle begrænses til at støtte NTN Corporation's og Koyo Seiko Co. Ltd's påstande, da selskabet ikke havde indbragt noget annullationssøgsmål [24]. Domstolen fremhævede endvidere, at datterselskaber importerede kuglelejer fremstillet af NSK og herved betalte en særlig antidumpingtold i henhold til forordningen. Heraf udledte Domstolen, at deres interesser vil blive berørt af dommen i appelsagen, og at de derfor havde en direkte og aktuel retlig interesse i, at Domstolen traf afgørelse i overensstemmelse med NTN's og Koyo Seiko's påstande [25].

51. Under disse omstændigheder kan jeg dog ikke se, hvilken interesse NSK eller dets datterselskaber havde i sagens udfald — i hvert fald for så vidt som de intervenerede til støtte for NTN og Koyo Seiko. Opretholdelsen eller annullationen af tolden på NTN's eller Koyo Seiko's varer kan ikke have haft direkte virkning på NSK's virksomhed. Den kunne have haft en indirekte virkning på NSK's virksomhed, eftersom annullationen af tolden kunne medføre, at deres varer blev mere konkurrencedygtige end NSK's ellers dettes datterselskabers, men i så fald ville man have forventet, at NSK og dets datterselskaber ønskede at støtte Kommissionen og ikke NTN og Koyo Seiko.

52. Jeg må indrømme, at jeg finder beslutningen om at give dem tilladelse til at intervenere i sagen ukorrekt. Det er muligt,

21 — Domme af 29.3.1979, sag 113/77, NTN Toyo Bearing m.fl. mod Rådet, Sml. s. 1185, sag 118/77, ISO mod Rådet, Sml. s. 1277, sag 119/77, Nippon Seiko m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 1303, sag 120/77, Koyo Seiko m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 1337, og dommen i sagen Nachi Fujikoshi m.fl. mod Rådet, omtalt i fodnote 12.

22 — Jf. præmis 22, 23 og 24 i dommen i ovennævnte sag ISO mod Rådet.

23 — Jf. den i fodnote 6 omtalte kendelse.

24 — Præmis 8 og 9 i kendelsen.

25 — Præmis 10 og 11 i kendelsen.

at NSK havde en interesse i udfaldet af annullationssøgsmålet med henblik på — for eksempel — at få Kommissionen til at genoptage behandlingen af antidumpingforanstaltningerne [26], men intet i kendelsen danner grundlag for at antage, at dette argument har været fremført af NSK, eller at Domstolen havde dette for øje. Det lader snarere til, at begæringen om intervention blev fremsat og imødekommet ud fra hensynet til almenheden, uafhængigt af udfaldet af en bestemt sag. Derimod var Domstolen utvetydig i sin afvisning af NSK's påstand om, at Domstolen skulle erklære, at annullationen også fandt anvendelse i relation til NSK's varer [27].

53. Jeg vil således fastholde, at hverken den dom, hvormed den anfægtede forordning blev annulleret, for så vidt som den vedrørte NTN og Koyo Seiko, eller dommen i appelsagen har haft betydning for gyldigheden af antidumpingtolden på kuglelejer fremstillet af Nachi Fujikoshi, men dette er, som jeg vil forklare nedenfor [28], ikke ensbetydende med, at Nachi Fujikoshi eller Nachi Europe var afskåret fra at drage fordel heraf.

54. Jeg vil nu gå over til det andet spørgsmål, som er forelagt i den foreliggende sag, og selv om det synes at konkurrere med det første spørgsmål, indeholder det på mange måder en helt særskilt problemstilling.

26 — Jf. nedenfor i punkt 80-84.

27 — Jf. ovenfor i punkt 14.

28 — I punkt 80-84.

Retten for Nachi Europe til for en national ret at påberåbe sig, at den anfægtede forordning er ugyldig

— Anvendelse af TWD-princippet

55. Det følger af fast retspraksis, at en beslutning, der ikke er anfægtet for Fællesskabets retsinstanser af adressaten inden for de i artikel 230 EF fastsatte frister, af hensyn til retssikkerheden bliver endelig i forhold til denne [29], og i henhold til dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf [30], gælder det samme for andre end adressaten, som er umiddelbart og individuelt berørt af en beslutning. Det fremgår af samme dom i sagen TWD Textilwerke Deggendorf, at disse heller ikke senere kan anfægte eller betvivle gyldigheden af en sådan beslutning for de nationale domstole [31].

56. Denne sag vedrørte en modtager af statsstøtte, som var blevet pålagt at tilbagebetale støtten som følge af, at det i en kommissionsbeslutning var fastslået, at den var ulovlig. Modtageren havde fået underretning om Kommissionens beslutning og

29 — Jf. dom af 17.11.1965, sag 20/65, Collotti mod Domstolen, Sml. 1965-1968, s. 127, org. ref.: Rec. s. 1045, af 12.10.1978, sag 156/77, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 1881, og af 10.6.1993, sag C-183/91, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 3131, præmis 9 og 10.

30 — Dom af 9.3.1994, sag C-188/92, Sml. I, s. 833.

31 — Jf. ovenfor og navnlig dommens præmis 13-18, jf. også dom af 30.1.1997, sag C-178/95, Wiljo, Sml. I, s. 585, præmis 19-23.

om hans ubestridelige ret til at anfægte dens gyldighed, men havde ikke udnyttet den rettidigt, og påberåbte sig senere, at beslutningen var ugyldig under en sag for en national domstol vedrørende den nationale retsakt, som indeholdt et krav om tilbagebetaling af støtten. Domstolen udtalte, at under sådanne faktiske og retlige omstændigheder, var den nationale ret i henhold til retssikkerhedsprincippet bundet af endeligheden af Kommissionens beslutning.

57. I dommen i sagen Accrington Beef [32], anerkendte Domstolen tilsyneladende, at det princip, som blev knæsat i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf også finder anvendelse i den situation, hvor den pågældende retsakt er en forordning. I denne sag forkastede Domstolen således en formalitetsindsigelse over for en ulovlighedsindsigelse, som var blevet fremsat under en for en national ret verserende sag, som blev indbragt for Domstolen i forbindelse med et præjudicielt søgsmål. Domstolen begrundede det ikke alene med, at den anfægtede retsakt var en forordning, men også med, at »det ikke er åbenbart, at et søgsmål indbragt af [sagsøgerne] under henvisning til [artikel 230 EF] til prøvelse af forordningen ville have kunnet antages til realitetsbehandling«.

58. Således følger det af denne retspraksis, at såfremt det er åbenbart, at en part under et direkte søgsmål for Fællesskabets retsinstanser kan nedlægge påstand om annullation til prøvelse af en retsakt, skal han udnytte denne søgsmålsret eller opgive enhver kritik [33]. Såfremt parten ikke råder over en sådan søgsmålsret bør han kunne anfægte gyldigheden af den pågældende retsakt for de nationale domstole, som skal indbringe sagen for Domstolen i et præjudicielt søgsmål [34].

59. Som anført ovenfor [35] er det ubestrideligt, at Nachi Europe ifølge fast retspraksis havde ret til at anlægge et direkte søgsmål for Retten til prøvelse af den anfægtede forordning. Da selskabet ikke har gjort brug af denne søgsmålsret inden for tomånedersfristen kan selskabet i medfør af det princip, som blev knæsat i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf, ikke længere gøre det for en national ret.

60. Her slutter sagen dog ikke. Denne sag adskiller sig fra dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf derved, at det lå fuldstændig klart, at den anfægtede forordning var ugyldig i sin helhed, selv om dens virkninger fortsat bestod, hver gang varer

32 — Dom af 12.12.1996, sag C-241/95, Sml. I, s. 6699, præmis 14, 15 og 16, jf. tillige forslag til afgørelse fra generaladvokat Léger, punkt 23-26, særligt punkt 25.

33 — Om end parten også parallelt kan anlægge sager for de nationale domstole med påstand om, at retsakten er ugyldig: jf. dom af 21.5.1987, forenede sager 133/85-136/85, Rau m.fl., Sml. s. 2289, kommenteret i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf, jf. ovenfor i fodnote 30, præmis 20, og Wiljo-dommen, jf. ovenfor i fodnote 31, præmis 22.

34 — Som i dommen af 27.9.1983, sag 216/82, Universität Hamburg, Sml. s. 2771, som også omtales i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf og i Wiljo-dommen.

35 — Jf. punkt 26-34.

af den pågældende type blev indført. Jeg vil nedenfor [36] påvise, at anvendelsen af princippet fra dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf ikke medfører, at disse forhold lades ude af betragtning. Jeg vil imidlertid begynde med at behandle den særlige argumentation, som er fremsat af Nachi Europe.

— Retten til indirekte at påberåbe sig ugyldigheden uden nogen fristregel

61. Nachi Europe gjorde under retsmødet gældende, at princippet fra dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf var uforeneligt med retten i henhold til artikel 241 EF til for De Europæiske Fællesskabers Domstol at påberåbe sig, at en omtvistet forordning er uanvendelig, uanset om søgsmålsfristen i henhold til artikel 230 EF er udløbet.

62. Det skal understreges, at artikel 241 EF ikke umiddelbart finder anvendelse i præjudicielle sager. Bestemmelsen synes snarere at være udarbejdet udelukkende med henblik på direkte søgsmål og er ikke nødvendig i relation til artikel 234 EF, som indeholder sin egen bestemmelse om spørgsmål angående gyldigheden af fællesskabsretsakter, som opstår i nationale sager. Det almindelige retsprincip, som bestemmelsen opstiller, finder også anvendelse i relation til artikel 234 EF.

63. I dommen i sagen Universität Hamburg [37] fastslog Domstolen: »I overensstemmelse med det almindelige retsprincip, der har fundet udtryk i [artikel 241 EF], bør den, der har fremsat anmodningen, have mulighed for at påberåbe sig ulovligheden af den af Kommissionen trufne beslutning, som danner grundlag for den nationale afgørelse, der er truffet over for ham, under en sag, der er anlagt efter national ret i anledning af afvisningen af anmodningen«, og at »retten herefter kan forelægge Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse af spørgsmålet om beslutningens gyldighed.«

64. Efter min opfattelse medfører dette princip, at en part, som er genstand for en (national eller fællesskabs-) retsakt, som berører ham umiddelbart og individuelt, ikke kan afskæres fra at anfægte denne individuelle retsakt, blot fordi han ikke kan få medhold i sagen som følge af, at han ikke kan anfægte den almengyldige fællesskabsretsakt, som er hjemmel for den individuelle retsakt, og hvis gyldighed ikke længere kan anfægtes umiddelbart, fordi den herfor fastsatte frist er udløbet. Under disse omstændigheder kan den generelle retsakt altid anfægtes inden for grænserne af, hvad der er nødvendigt for at fastslå, at den individuelle retsakt er ugyldig.

36 — I punkt 80-84.

37 — Omtalt i fodnote 34, præmis 10 og 12.

65. Den tomånedersfrist, der er fastsat i artikel 230 EF, finder således ikke anvendelse på den indirekte anfægtelse — som en indsigelse — af den generelle foranstaltning. Sager, som anlægges til prøvelse af gennemførelsesforanstaltninger, forbliver omfattet af tomånedersfristen, men den berørte part kan efter artikel 241 EF påberåbe sig, at en basisretsakt er ugyldig, uanset hvilket tidsrum der er forløbet, siden den blev udstedt. Såfremt gennemførelsesforanstaltningen er en national retsakt, er reglerne for, hvornår fristen for iværksættelse af søgsmål til prøvelse af gyldigheden af denne retsakt er udløbet, fastsat i national ret.

66. Når den berørte part er en fysisk eller en juridisk person — og ikke en fortrinsstillet sagsøger som en medlemsstat, som uden videre kan anlægge sag til prøvelse af gyldigheden af selv generelle retsakter [38], skyldes undladelsen af at anfægte basisretsakten rettidigt næsten altid — ikke at sagen var anlagt for sent — men derimod den omstændighed, at denne part ganske enkelt ikke havde kompetence til at anlægge et direkte søgsmål.

67. Dette blev der taget hensyn til i Simmenthal-dommen [39], i hvilken Domstolen bekræftede, at artikel 241 EF er »udtryk for et almindeligt princip, hvorefter hver part i en retssag, med henblik på at opnå annullation af en beslutning, som berører ham umiddelbart og individuelt, er berettiget til at anfægte gyldigheden af tidligere retsakter fra institutionerne, som er hjemmel for den anfægtede beslutning, også selv om parten ikke var beføjet til i medfør af [artikel 230 EF] at anlægge direkte søgsmål mod de nævnte retsakter, hvis retsvirkninger parten således er omfattet af, uden at have været i stand til at anlægge sag om ophævelse af dem«.

68. Retten til i form af en indsigelse at påberåbe sig, at en retsakt er ugyldig, gælder kun almengyldige retsakter og omfatter ikke dem, som umiddelbart og individuelt berører parterne. Dette skyldes, at artikel 241 EF anvender udtrykket »forordning« (selv om bestemmelsen også omfatter direktiver, som indeholder hjemmel for en senere foranstaltning), hvilket blev bekræftet af Domstolen i dommen i sagen Salerno m.fl. mod Kommissionen og Rådet [40], hvori Domstolen fastslog: »der [kan] ikke... anlægges selvstændigt søgsmål med påstand om, at en forordning ikke kan finde anvendelse. En sådan påstand kan kun gøres gældende under en sag, hvor forordningens gyldighed anfægtes, for så vidt som den danner retsgrundlaget for de anfægtede gennemførelsesakter« og for så vidt angår en medlemsstat udtalte Dom-

38 — Retten til i form af en indsigelse i henhold til artikel 241 EF at gøre gældende, at en retsakt er ugyldig, skal også indrømmes medlemsstaterne (på trods af den formulering, som ofte anvendes af Domstolen, som har tendens til at fokusere på fysiske og juridiske personers rettigheder), da en medlemsstat, selv om den har søgsmålskompetence, ikke har interesse i at anfægte basisretsakten, så længe der ikke er fastsat nogen særlig gennemførelsesforanstaltning.

39 — Dom af 6.3.1979, sag 92/78, Simmenthal mod Kommissionen, Sml. s. 777, præmis 39.

40 — Dom af 11.7.1985, forenede sager 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 og 10/84, Sml. s. 2523, præmis 36.

stolen i dommen i sagen Kommissionen mod Belgien[41], at artikel 241 EF »overhovedet ikke [kan] påberåbes af den medlemsstat, som en konkret beslutning retter sig til«.

69. Eftersom det princip, som finder anvendelse på ulovlighedsindsigelser, som fremsættes for en national ret over for fællesskabsretsakter og indebærer en præjudiciel forelæggelse for Domstolen, er identisk med det, som er indeholdt i artikel 241 EF, bør de samme grænser finde anvendelse. I modsat fald ville fristen i artikel 230 EF i praksis blive uvirksom for så vidt angår retsakter, som umiddelbart og individuelt berører fysiske eller juridiske personer.

70. Hvad særligt angår antidumpingreglerne kan den situation, hvor dette princip finder anvendelse, illustreres med dommen i sagen Nakajima mod Rådet[42]. I denne sag havde sagsøgeren, en japansk producent, hvis varer ved forordning nr. 3651/88[43] var blevet pålagt en endelig antidumpingtold, anlagt sag for Domstolen med påstand om annullation af forordningen for så vidt angik sagsøgeren, og med påstand om, at visse bestemmelser i grundforordningen, som forordning nr. 3651/88 var blevet udstedt med hjemmel i, i medfør af den bestemmelse, som nu hedder artikel 241 EF, ikke kunne finde anvendelse over for sagsøgeren.

71. Det, som der imidlertid ikke kan udledes heraf, er, at forordningen, som indfører en ret, som umiddelbart og individuelt berører sagsøgeren, kan anfægtes indirekte efter udløbet af den herfor fastsatte frist — eller med andre ord, princippet kan simpelthen ikke finde anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor det kun er den individuelle foranstaltning, som anfægtes, og ikke basisretsakten.

72. Det er korrekt, at sagsøgeren i dommen i sagen Universität Hamburg opnåede en ret til at anfægte gyldigheden af en kommissionsbeslutning, selv om han for en national ret havde anfægtet de nationale myndigheders afvisning — som var baseret på denne beslutning — af at fritage visse indførsler for told. Imidlertid, som Domstolen forklarede det i dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf[44], var der tale om et tilfælde, hvor sagsøgeren i hovedsagen aldrig havde haft mulighed for at anlægge et direkte søgsmål med påstand om annullation af fællesskabsretsakten.

73. Nachi Europe kan ikke her påstå, at selskabet ikke har haft mulighed for at anlægge annullationssøgsmål til prøvelse af den anfægtede forordning, og at den kun havde mulighed for at anfægte den nationale afgørelse om opkrævning af tolden. Den anfægtede forordning overlader intet skøn til de nationale myndigheder for så

41 — Jf. dom af 12.10.1978, sag 156/77, Sml. s. 1881, præmis 22. Se også dommen i sagen Kommissionen mod Grækenland, jf. ovenfor i fodnote 29.

42 — Dom af 7.5.1991, sag C-69/89, Sml. I, s. 2069.

43 — Rådets forordning (EØF) nr. 3651/88 af 23.11.1988 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af serietilsluttede matrixsfagprintere med oprindelse i Japan (EFT L 317, s. 33).

44 — Præmis 23.

vidt angår gennemførelsen, da denne sker helt automatisk og udelukkende i kraft af fællesskabsregler og således uden andre mellemkommende regler[45]. Således forkastede Domstolen i dommen i sagen Nachi Fujikoshi m.fl. mod Rådet[46], en formalitetsindsigelse gående ud på, at kun nationale gennemførelsesforanstaltninger kunne være genstand for et sag anlagt af importørerne for de nationale domstole, og Domstolen udtalte i den forbindelse »at gennemførelsen sker helt automatisk og i øvrigt ikke i kraft af mellemkommende nationale retsregler, men udelukkende i kraft af fællesskabsretsreglerne«.

74. For så vidt som det almindelige retsprincip ligeledes finder anvendelse på sådanne nationale regler, kan dets virkninger rimeligvis begrænses i de tilfælde — som ofte foreligger i forbindelse med konkurrence, statsstøtte og antidumpingtold — hvor den pågældende klart rådede over en ret til selv at anlægge sag til prøvelse af en fællesskabsretsakt. Det almindelige retsprincip kan forklares med, at det er udtryk for et hensyn til at undgå en retsnægtelse, og der foreligger ikke nogen retsnægtelse, når den berørte person rådede over en søgsmålsret. Han kan ikke bare afvente gennemførelsesforanstaltningerne og efter fristen udløb påberåbe sig, at basisretsakten er ugyldig. Efter min opfattelse er anvendelsen af retspraksis fra dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf under disse omstændigheder ikke uforenelig med det princip, som er indeholdt i artikel 241 EF.

45 — Jf. f.eks. dom af 5.5.1998, sag C-403/96 P, Glencore Grain mod Kommissionen, Sml. I, s. 2405, præmis 43, og den heri omtalte retspraksis.

46 — Omtalt i fodnote 12, jf. dommens præmis 11. Heraf fremgår, at én af sagsøgerne var Nachi (Deutschland) GmbH.

— Retspraksis ifølge dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf og spørgsmålet, om der foreligger en søgsmålsret

75. Selv om dette spørgsmål ikke er rejst direkte i den foreliggende sag, skal jeg kort redegøre for den tvivl, som flere kommentatorer har givet udtryk for vedrørende dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf, og hvorefter anvendelsen af reglen i denne dom forudsætter, at det godtgøres, at der foreligger en ubestridelig søgsmålsret i henhold til artikel 230 EF, og at det ofte er vanskeligt at fastslå, at der utvivlsomt eksisterer en sådan rettighed.

76. I det forslag til afgørelse, som jeg fremsatte i den pågældende sag[47], fandt jeg, at det kun er i situationer, hvor det er hævet over enhver tvivl, at der er søgsmålskompetence, at muligheden for et direkte søgsmål afskærer den berørte part fra at gøre indsigelse som led i en for en national ret verserende sag. Domstolen tog et lignende standpunkt, idet den i dommen understregede, at dens afgørelse var baseret på sagens faktiske og retlige omstændigheder, særligt den omstændighed, at TWD Textilwerke Deggendorf havde kendskab til kommissionsbeslutningen, og at det utvivlsomt stod selskabet åbent at iværksætte et søgsmål.

77. Anvendelsen af denne regel må efter min opfattelse ske på disse betingelser.

47 — Jf. punkt 26 i forslaget, Sml. 1994 I, s. 844.

Såfremt det er utvivlsomt, at sagsøgeren kan anlægge et direkte søgsmål, men ikke har gjort dette — hvorom bemærkes, at kriterierne på mange områder, herunder i forbindelse med antidumpingtold, er meget klarere, end det ofte antages — burde de nationale retter nægte at indbringe et gyldighedsspørgsmål for Domstolen ved en præjudiciel forelæggelse, idet resultatet kan fastlægges på forhånd. Derimod, såfremt den nationale ret ikke ser sig i stand til at foretage den nødvendige vurdering, skal den indbringe sagen for Domstolen. Af denne grund er jeg ikke enig med Rådet, når dette anfører, at den nationale rets spørgsmål i nærværende sag skal afvises med henvisning til retspraksis ifølge dommen i sagen TWD Textilwerke Deggendorf, selv om de faktiske og retlige omstændigheder ikke efterlader nogen tvivl om, at Nachi Europe havde ret til at anlægge et direkte søgsmål.

Konsekvenserne for nærværende sag

78. Den løsning, som jeg her er nået frem til, og hvorefter Rettens dom om annullation af den anfægtede forordning for så vidt angår NTN's og Koyo Seiko's varer ikke har indvirkning på den antidumpingtold, som pålægges Nachi Fujikoshi's varer, og hvorefter Nachi Europe — som følge af, at den ikke har anlagt direkte søgsmål til prøvelse af forordningen — er afskåret fra at gøre det som led i en verserende sag, er tilstrækkelig til at besvare de forelagte spørgsmål.

79. Løsningen omfatter flere situationer, men hvad hovedsagen angår er resultatet i de to sager det samme: Den nationale ret skal anvende den anfægtede forordning, i det omfang den indfører antidumpingtold på kuglelejer fremstillet af Nachi Fujikoshi.

80. Dette indebærer dog ikke, at en part, som befinder sig i en situation som Nachi Europe, er afskåret fra enhver mulighed for at gøre sine rettigheder gældende.

81. Til forskel fra en beslutning, hvorved der pålægges en bøde eller stilles krav om tilbagebetaling af statsstøtte — som begge indeholder krav om betaling af et enkelt beløb — medfører en antidumpingforordning konstant nye virkninger, hver gang der indføres varer, som er omfattet af forordningen. Det er en smule paradoksalt at forestille sig, at den anfægtede forordning — som om den er urørlig — kan fortsætte med at have sådanne virkninger,

når Retten har fastslået, at den er behæftet med ulovlighed.

82. I henhold til grundforordningen om antidumping [48], er det muligt at foretage en fornyet undersøgelse af, om opretholdelsen af antidumpingtold er nødvendig, navnlig på anmodning af en eksportør eller en importør, som kan godtgøre, at en sådan genoptagelse af undersøgelsen er påkrævet. Alt efter, om det besluttes at genoptage undersøgelsen, ophæves, opretholdes eller ændres de gældende foranstaltninger [49]. Selv om den omstændighed, at der er afsagt en annullationsdom måske ikke er det mest oplagte eksempel på de omstændigheder, som lovgiver havde tænkt på som en foranstaltning, der kan begrunde en genoptagelse af undersøgelsen, er det min opfattelse, at Kommissionen — af hensyn til god forvaltningsskik snarere end for at opfylde sine forpligtelser i henhold til artikel 233 EF, således som det er tilfældet i AssiDomän-sagen — bør tage denne dom i betragtning og i særdeleshed tage hensyn til årsagerne til, at forordningen blev fundet ugyldig.

83. Det er i øvrigt interessant at bemærke, at der faktisk — i 1994 eller før dommen i sagerne NTN Corporation og Koyo Seiko mod Rådet — ikke efter anmodning fra en eksportør eller en importør, men fra Federation of European Bearing Manufacturers' Associations — blev iværksat en genoptagelse af undersøgelsen. Genoptagelsen af undersøgelsen, hvori Nachi Fujikoshi deltog, blev afsluttet i 1997 og førte til, at den anfægtede forordning blev ophævet [50] godt fem måneder før den dato, hvor den ville have været udløbet. Selv om forordningen fra 1997 ikke henviser til Rettens dom, skal det bemærkes, at det fremgår af 31. betragtning, at det »i forbindelse med denne undersøgelse sikredes... at andre faktorers indvirkning på EF-erhvervsgrenens situation ikke blev tilskrevet den pågældende import«.

84. Endelig bemærkes, at til trods for, at der ikke findes nogen særlig bestemmelse i grundforordningen vedrørende ophævelsen med tilbagevirkende kraft af foranstaltningerne som følge af en genoptagelse af undersøgelsen, har Retten senest i en dom, hvor der forelå særlige faktiske omstændigheder, fastslået, at en ændring som følge af en genoptagelse af undersøgelsen skal finde anvendelse med tilbagevirkende kraft, når dette er påkrævet som følge af konsekvenserne af den genoptagede undersøgelse.

48 — På det tidspunkt, hvor Retten afsagde dom om annullation i sagen NTN og Koyo Seiko, var det ikke længere forordning nr. 2423/88, men derimod Rådets forordning (EF) nr. 3283/94 af 22.12.1994 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT L 349, s. 1) (som siden er blevet erstattet af Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22.12.1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT L 56, s. 1); jf. bl.a. artikel 11, stk. 3, i de to forordninger fra 1994 og 1996).

49 — Artikel 11, stk. 6, i forordning nr. 3283/94 eller i forordning nr. 384/96.

50 — Ved Rådets forordning (EF) nr. 802/97 af 29.4.1997 om afslutning af antidumpingproceduren vedrørende importen af kuglelejer med største udvendige diameter på over 30 mm med oprindelse i Japan og om ophævelse af antidumpingforanstaltningerne på denne import (EFT L 115, s. 1).

Forslag til afgørelse

85. På baggrund af ovenstående bør de spørgsmål, som er forelagt af Finanzgericht Düsseldorf, besvares som følger:

»Hverken den af Retten i Første Instans afsagte dom af 2. maj 1995 (forenede sager T-163/94 og T-165/94, NTN Corporation og Koyo Seiko mod Rådet) eller Domstolens dom af 10. februar 1998 (sag C-245/95 P, Kommissionen mod NTN og Koyo Seiko) har påvirket gyldigheden af den ved forordning (EØF) nr. 2849/92 indførte antidumpingtold på importen af kuglelejer fremstillet af Nachi Fujikoshi Corporation.

En importør af disse varer, som Nachi Europe GmbH, som utvivlsomt havde ret til at anlægge sag ved Retten med påstand om annullation af antidumpingtolden, men som ikke har udnyttet sin søgsmålsret inden for den hertil fastsatte frist, kan ikke senere som led i en national retssag påberåbe sig, at antidumpingtolden er ugyldig, uanset om parten kan gøre de samme anbringender gældende som dem, der førte til, at den pågældende forordning i disse domme blev fundet ugyldig for så vidt angår anden antidumpingtold.«